

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – a) Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2018) 378 final – 2018/203 (COD));

b) Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés) szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2018) 379 final – 2018/204 (COD))

(2019/C 62/09)

Előadó: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Felkérés:	a) Európai Parlament, 2018.9.10. b) Európai Parlament, 2018.9.10.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.10.2.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.10.17.
Plenáris ülés száma:	538.
A szavazás eredménye:	184/0/9
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottságnak a bizonyításfelvételtől szóló rendelet és az iratkézbesítésről szóló rendelet módosítására vonatkozó javaslatát.

1.2. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe azokat az észrevételeket, amelyeket ebben a dokumentumban fogalmazunk meg a javaslatairól, éspedig különösen az 5.2., 5.3., 5.4., 5.5., 5.9., 5.10., 6.3., 6.4. és 6.6. pontban foglaltakat. A jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítása nélkül ugyanis nem lehet teljeskörűen kiaknázni az egységes piac nyújtotta szabadságokat.

2. Háttér

2.1. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség Európai Unió (EU) belül történő létrehozása céljából az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 81. cikke a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyek tekintetében lefekteti a „polgári ügyekre vonatkozó igazságügyi együttműködés” kialakításának alapjait azzal, hogy olyan hatásköröket ruház az Unióra, amelyek révén a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését célzó intézkedések is elfogadhatók.

2.2. A jogszabályi rendelkezés szerint ha ez a belső piac megfelelő működéséhez szükséges, olyan intézkedéseket lehet elfogadni, amelyek biztosítják a bírósági és bíróságon kívüli ügyekben hozott határozatok tagállamok közötti kölcsönös elismerését, azok végrehajtását és a bizonyításfelvétel terén való együttműködést.

2.3. A tagállamok közötti jogsegély szabályozására az EU a hágai egyezményekben mérlegelt rendszereket a következő jogi eszközök jóváhagyásával váltotta fel:

2.3.1. 1206/2001/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ (a továbbiakban: a bizonyításfelvételtől szóló rendelet) a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel terén a tagállamok bíróságai között folyó együttműködéséről. A rendeletet a Német Szövetségi Köztársaság kezdeményezésére fogadták el, és Dánia kivételével valamennyi tagállamban alkalmazni kell.

2.3.2. A rendelet létrehozta a bíróságok közötti bizonyításfelvétel iránti kérelmek közvetlen és gyors továbbítására vonatkozó uniós szintű rendszert, és pontos szabályokat állapít meg az ilyen kérelmek formájára és tartalmára vonatkozóan. Elindította a bíróságok közötti közvetlen kétoldalú kapcsolatfelvétel rendszerét, amely az előző rendszer helyébe lép, amelynek keretében a kérelmeket az egyik tagállam bíróságától a másik tagállam központi szervének kellett megküldeni.

2.3.3. 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ (a továbbiakban: iratkézésítésről szóló rendelet) a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről. A rendelet valamennyi tagállamban alkalmazandó⁽³⁾.

2.3.4. Ezt a rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából. A rendelet azonban nem terjed ki az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, illetve a közhatalom gyakorlásával összefüggő cselekményekért és mulasztásokért („acta iure imperii”) fennálló állami felelősségre.

2.4. Az EGSZB mindig is támogatta a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség EU-n belüli létrehozását, amelyhez többek között az igazságügyi és a polgári ügyekben történő együttműködéssel összefüggő intézkedéseket kell elfogadni, hogy a polgárokat és a vállalkozásokat ne akadályozza és ne tántorítsa el jogaik gyakorlásától a tagállamok igazságszolgáltatási rendszereinek összeegyeztethetatlensége vagy összetettsége.

2.5. Mindenesetre az európai igazságszolgáltatási térség létrehozásához elengedhetetlenül fontos a bíróságok közötti együttműködés javítása, és ennek érdekében a működési zavarok és késedelmek elkerülése érdekében az eljárások egyszerűsítése és felgyorsítása.

3. Az Európai Bizottság javaslatai

3.1. Az Európai Bizottság javaslatai a bizonyításfelvételtől és iratkézésítésről szóló, jelenleg hatályos rendeletek módosítására irányulnak.

3.2. A bizonyításfelvételtől szóló rendelet módosítására irányuló javaslat

3.2.1. A javaslat arra törekszik, hogy a határokon átnyúló bizonyításfelvétel javításával és felgyorsításával hozzájáruljon a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség, valamint a belső piac jobb működéséhez.

3.2.2. A javaslat igyekszik hozzáigazítani a rendeletet a technológia fejlődéséhez, kihasználva a digitalizáció nyújtotta előnyöket, és előírja, hogy a kommunikáció és az iratcsera alapértelmezés szerint elektronikusan, az adatvédelem és a magánélet tisztelgetésével történjen anélkül, hogy sérülne a felek eljárási jogai. Ezért a rendszernek egy olyan decentralizált struktúrát is tartalmaznia kell, amely lehetővé teszi a végfelhasználók közötti közvetlen kommunikációt.

3.2.3. A javaslat támogatja a bizonyításfelvétel modern módozatainak – például a videokonferenciák – használatát olyan esetekben, amikor egy másik tagállamban tartózkodó személy nyilatkozatát kell felvenni. Annak biztosítására törekszik, hogy megfelelőbb módon, gyakrabban és gyorsabban lehessen a közvetlen bizonyításfelvételhez folyamodni egy tanú vagy szakértő nyilatkozatának felvételekor, vagy valamely fél kihallgatása során, amennyiben ezek a személyek másik tagállamban élnek.

3.2.4. Felszámolja az elektronikus (digitális) bizonyítékok elfogadása előtt álló jogi akadályokat. A javaslat a digitális bizonyítékok kölcsönös elismeréséről is rendelkezik. Ez csökkenti a polgárok és a vállalkozások eljárásokkal kapcsolatos terheit, továbbá korlátozza azon esetek számát, amikor az elektronikus bizonyítékokat elutasítják.

3.2.5. Megoldást kínál a „bíróság” fogalmának eltérő értelmezéseivel kapcsolatos problémára, amelyet a bizonyításfelvételtől szóló rendelet jelenleg nem határoz meg. A javaslat igyekszik megszüntetni az ezzel kapcsolatos bizonytalanságot.

⁽¹⁾ A Tanács 2001. május 28-i 1206/2001/EK rendelete (HL L 174., 2001.6.27., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. november 13-i 1393/2007/EK rendelete, amely hatályon kívül helyezi az 1348/2000/EK rendeletet (HL L 324., 2007.12.10., 79. o.).

⁽³⁾ A Dániával kötött, úgynevezett „párhuzamos megállapodás” értelmében (HL L 300., 2005.11.17., 55. o.). Az Egyesült Királyság és Írország ugyanakkor a Szerződés 21. jegyzőkönyvének 3. cikkével összhangban külön-külön jelezte, hogy részt kíván venni mindkét rendelet elfogadásában és alkalmazásában.

3.2.6. A javaslat összhangban van a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén elfogadott, meglévő uniós eszközökkel, és nem akadályozza a házassági ügyekben és a szülői felelősségre⁽⁴⁾ vonatkozóan, továbbá a tartási kötelezettségekre⁽⁵⁾ vonatkozóan meghozott határozatok elismerése és végrehajtása során a hatóságok közötti esetleges információcserét, még akkor sem, ha az információ bizonyító erővel bír, így a megkereső hatóság szabadon választhatja meg a legmegfelelőbb módszert.

3.2.7. A javaslat szabályozza a valamely tagállam diplomáciai vagy konzuli tisztviselői által végzett bizonyításfelvétel lehetőségét egy másik tagállam területén és azon a területen, ahol hatáskörüket gyakorolják, amelyhez nem szükséges a szóban forgó tagállam központi szervéhez vagy illetékes hatóságához előzetes megkeresést intézni.

3.2.8. A digitális bizonyítékok kölcsönös elismerésének biztosítása érdekében a valamely tagállamban annak jogszabályaival összhangban felvett digitális bizonyítékok bizonyítékként való elismerését pusztán digitális jellegük miatt nem szabad megtagadni más tagállamokban.

3.2.9. A mellékletekben foglalt formanyomtatványok frissítése vagy módosítása érdekében az EUMSZ 290. cikkének megfelelően az Európai Bizottságnak felhatalmazást kell kapnia.

3.3. Az iratkézbesítésről szóló rendelet

3.3.1. A rendelet szabályainak fő célja az, hogy egységes csatornákat állapítson meg az iratok egyik tagállamból egy másikba történő továbbítására az említett iratoknak az adott másik tagállamba történő kézbesítése céljából. Ehhez különösen hasznosnak bizonyult a jelenlegi rendelet alkalmazása terén szerzett tapasztalat, valamint az Európai Unió Bíróságának e témával kapcsolatos ítélkezési gyakorlata.

3.3.1.1. A rendelet hatálya módosul, bár a bíróságon kívüli iratokra vonatkozó rendelkezés jelenlegi szövege nem változik. Ami azonban a bírósági iratokat illeti, a rendeletet minden olyan helyzetre alkalmazni kell, amikor a címzett lakóhelye másik tagállamban található.

3.3.1.2. Ezt az új szabályt, amely szerint a rendelet hatálya kötelezően kiterjed minden olyan iratkézbesítésre, amikor a címzett más tagállamban lakik, kizárólag az eljárást megindító iratokra kell alkalmazni. Az ezt követő bírósági eljárás során történő iratkézbesítések esetén a kiegészítő védelem kevésbé releváns.

3.4. A küldő és fogadó hatóságok közötti kommunikációt és iratcserét elektronikusan, biztonságos és megbízható kommunikációs infrastruktúrával összekapcsolt nemzeti IT-rendszerekből álló decentralizált IT rendszer útján végzik, bár annak lehetősége is fennáll, hogy az IT-rendszer előreláthatatlan és kivételes zavarai esetén alternatív (hagyományos) kommunikációs eszközöket használjanak.

3.5. A rendelet kimondja, hogy a tagállamoknak segítséget kell nyújtaniuk a másik tagállambeli címzett tartózkodási helyének meghatározásához, amire három alternatív lehetőség van:

- igazságügyi jogsegély a tagállamok által kijelölt hatóságok útján,
- az állami lakcímnnyilvántartáshoz való hozzáférés biztosítása az európai igazságügyi portálon,
- vagy részletes információk nyújtása az európai igazságügyi portálon keresztül a személyek területükön való lokalizálására rendelkezésre álló eszközökről.

3.6. Az eljárás külföldi felei arra kötelezhetőek, hogy jelöljenek ki képviselőt az eljárás helye szerinti tagállamban számukra történő iratkézbesítés céljából.

3.7. A javaslat javítja a címzett azon jogára vonatkozó eljárást, hogy megtagadhatja az irat átvételét, ha azt nem megfelelő nyelven készítették el vagy nem fordították le ilyen nyelvre.

3.8. A javaslat arra kötelezi a postai szolgáltatókat, hogy alkalmazzanak egyedi tértivevényt (átvételi elismervényt) az e rendelet szerinti postai iratkézbesítéskor. A rendelet továbbá a „címzett helyettesítésére” alkalmasnak tekinthető személyekre vonatkozó minimumszabályt is bevezet, ha a postai szolgáltató nem tudja személyesen a címzettnek átadni az iratot.

⁽⁴⁾ A Tanács 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelete (HL L 338., 2003.12.23., 1. o.).

⁽⁵⁾ A Tanács 2008. december 18-i 4/2009/EK rendelete (HL L 7., 2009.1.7., 1. o.).

- 3.9. A javaslat a rendelet szerinti további alternatív kézbesítési módszerként bevezeti az elektronikus iratkézbesítést.
- 3.10. A megjelenést elmulasztó alperes tekintetében a szöveg két lényeges újdonságot vezet be:
- a) az ügyben eljáró bíróság köteles az eljárásindítással vagy megjelenést elmulasztó alperesre vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatos figyelmeztető üzenetet küldeni a távollévő alperes rendelkezésre álló felhasználói fiókjába;
- b) a rendkívüli jogorvoslatra rendelkezésre álló határidőt egységesen a távollévő alperesre vonatkozó határozat kiadásától számított két évben határozták meg, amely a szóban forgó határozat másik tagállamban történő elismerésének és végrehajtásának joghatásával szembeni jogorvoslat határidejének lejártából ered.

4. Általános észrevételek

- 4.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak a bizonyításfelvételtől szóló rendelet és az iratkézbesítésről szóló rendelet módosítására vonatkozó javaslatát, mivel e javaslatok a saját hatályukon belüli egységes csatornák megállapításával elősegítik a tagállamok igazságügyi integrációját.
- 4.2. Mindkét javaslat hozzájárul az EU-n belül a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvén (az EUMSZ 81. cikke) alapuló igazságügyi együttműködés javításához, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megerősítéséhez (az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése és 67. cikke), valamint a belső piac létrehozásához (az EUMSZ 26. cikke).
- 4.3. Összességében az Európai Bizottság által javasolt szabályozási keret elfogadása és alkalmazása objektív módon járul hozzá azon láthatatlan akadályok elhárításához, amelyek közvetlenül érintik valamennyi polgár – a tagállami állampolgárok és az EU-ban tartózkodási hellyel rendelkező személyek – életét, valamint az EU-ban működő vállalkozások kereskedelmi forgalmát.
- 4.4. Az igazságszolgáltatáshoz való jog és a tisztességes eljárások biztosításához elengedhetetlen, hogy az említett két javaslat rendelkezéseit a határokon átnyúló elemekkel rendelkező bírósági eljárásokban alkalmazzák, és hogy megfelelő működésről gondoskodjanak.
- 4.5. A javaslatok az e-kormányzattal összefüggésben a digitális belső piac stratégiájával is összhangban állnak, különösen ami annak szükségességét illeti, hogy a közigazgatás modernizálására irányuló intézkedéseket hozzanak, valamint megvalósítsák a határokon átnyúló interoperabilitás, ami megkönnyíti a polgárokkal való kapcsolattartást.
- 4.6. A javaslatok növelik a jogbiztonságot, és ezáltal segítik elkerülni a polgárok, a vállalkozások és a közigazgatási szervek oldalán jelentkező késedelmet és indokolatlan költségeket, valamint orvosolják a felek eljárási jogainak védelmével kapcsolatos hiányosságokat, továbbá a „fegyveregyenlőség” elvének tiszteletben tartásával igyekeznek elkerülni a védelemhez való jog megsértését.
- 4.7. Rá kell mutatni azonban arra, hogy a két rendeletjavaslat mellékletének frissítését és módosítását célzó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra vonatkozó rendelkezés nem áll összhangban az EGSZB ezzel kapcsolatos álláspontjával⁽⁶⁾, mivel a javaslat szerint a felhatalmazás határozatlan időre szól, azon követelmény ellenére, amely szerint a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásának gyakorlata időben korlátozott.
- 4.8. Lényegében az EGSZB úgy véli, hogy a valódi igazságügyi térség nélkül nem használhatók ki teljes mértékben az egységes piac nyújtotta szabadságok előnyei.

5. A bizonyításfelvételtől szóló rendelettel kapcsolatos általános észrevételek

- 5.1. A bizonyításfelvételtől szóló rendeletet módosító javaslat azt kívánja elérni, hogy az érintett illetékes szervek között az elektronikus kommunikációt részesítsék előnyben, szemben a költségesebb és lassabb papíralapú kommunikációval, és hogy a más tagállamban tartózkodó személyek meghallgatására vegyék igénybe a videokonferencia lehetőségét anélkül, hogy ezzel megsértenék a felek eljárási jogait.
- 5.2. Bár a javaslat az érintett bíróságok részéről gondos és hatékony fellépést, valamint a tisztességes együttműködés és a kölcsönös elismerés elvének szigorú betartását feltételezi – az utóbbira egyértelműen is hivatkozik annak megakadályozásához, hogy a digitális bizonyítékok bizonyító erejét elutasítsák (a javaslat negyedik preambulumbekzdése és 18a. cikke) –, egyáltalán nem rendelkezik azokról az esetekről, amikor a megkeresett bíróság az alábbi okok miatt utasít el bizonyítékokat:

⁽⁶⁾ HL C 288., 2017.8.31., 29. o.; HL C 345., 2017.10.13., 67. o..

- indokolatlan késedelem,
- indokolás hiánya, vagy
- elégtelen indoklás.

Az ilyen esetek a gyakorlatban azt jelentik, hogy az érintett nem részesül hatékony jogvédelemben; ennek megelőzéséhez pedig megoldásokat kell keresni.

5.2.1. Ez a körülmény az uniós jog jelenlegi állapotában jelentősnek minősül, ugyanis ha egy bíróság egy általa tárgyalt ügyben nem hajlandó az ügyet az Európai Unió Bíróságához kötelező előzetes döntéshozatalra utalni, az az uniós jogból származó tagállami kötelezettségek súlyos megsértésének minősülhet ⁽⁷⁾.

5.2.2. Számos olyan helyzet állhat fenn, amelyben a megkeresett bíróság súlyosan sértheti a jogalanyok jogait, ha nem kellő gondossággal működik együtt, különösen az előzetes jogvédelem esetében, a nemzeti szuverenitásra, a nemzetbiztonságra, a közrendre stb. vonatkozó fenntartásokra hivatkozva (lásd az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdését) vagy a tagállamok eltérő eljárási gyakorlatából eredő különbségek esetén.

5.2.3. Ez utóbbi helyzet adódhat például a *pre-trial discovery* esetében, mivel a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a külföldön történő bizonyításvételről szóló 1970. március 18-i hágai egyezmény 23. cikke lehetővé teszi a részes államok számára, hogy szuverenitásra vonatkozó fenntartással éljenek, amelynek alapján az eljárás kezdeti szakaszából eredő, jogsegély iránti megkereséseket elutasíthatják (a keresetlevél benyújtása után, de az eljárás megkezdése előtt).

5.2.4. A jelenleg hatályos 1206/2001/EK rendelet, bár egyértelműen nem foglalkozik ezzel a kérdéssel, kizárja azt a hatálya alól, ahogyan az a Tanács 2001. július 4-i 54/01. sz. nyilatkozatából is kiderül (10571/01. sz. dokumentum, 1. o.).

5.2.5. Alkalmanként az indokolatlan késedelem oka lehet a megkeresett bíróságok elégtelen technikai felkészültsége vagy a technológiai infrastruktúrák hibás működése. Az ilyen helyzetek megelőzése és felszámolása érdekében a javaslatnak valamilyen rendelkezést kellene megállapítania, amely előírja a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak a bíróságaik digitális felkészültségéről és a technológiai infrastruktúrák korszerűsítéséről.

5.3. Másfelől a javaslat bizonyos rendelkezései pontosításra szorulnak. Például az 1. cikk (4) bekezdése szerint a rendelet alkalmazásában a „bíróság” fogalma a következő meghatározásra korlátozódik: „bármely olyan tagállami igazságügyi hatóság, amely hatáskörrel rendelkezik az e rendelet szerinti bizonyításvételre”.

5.3.1. Bár ez a meghatározás a köztisztviselőket (például a közjegyzőket) is magában foglalhatja, kizárja a magánjellegű választott bírósági szerveket, vonatkozzanak akár a befektetési, kereskedelmi, fogyasztóvédelmi választottbíráskodás területére, vagy egyéb vitás ügy rendezésével foglalkozó bármely egyéb választott bírósági szerve.

5.3.2. Így nem ismerik el, hogy a tagállamok és harmadik országok kereskedelmi és gazdasági életében milyen fontos szerepet játszanak a választott bírósági szervek.

5.3.3. Ezen utóbbiakkal kapcsolatban perfüggőség is kialakulhat, illetve problémák adódhatnak az e szervek határozatainak a megkeresett tagállami bíróságok általi végrehajtásával kapcsolatban (például egy *anti-suit injunction*), ami jogbizonytalansághoz vezethet.

5.3.4. Tény, hogy a „bíróság” ilyen, korlátozó fogalommeghatározása igazodik az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatához, amely a magánjellegű választott bíróságokat általában nem ismeri el „bíróságként” ⁽⁸⁾.

5.3.5. Az EGSZB véleménye szerint ha automatikusan alkalmazzuk az Európai Unió Bíróságának említett ítélkezési gyakorlatát a jelenleg tárgyalt területre, olyan helyzet alakulhat ki, amelyben nem ismerik el a választott bíróságok határozatait, vagy amelyben a megkeresett bíróság elutasítja az együttműködést, ami – egyes esetekben – az érdekelt felek védtelenségét eredményezheti.

⁽⁷⁾ Lásd Wathelet főtanácsnok következtetéseit, C-416/17. sz. ügy, Európai Bizottság kontra Francia Köztársaság, 95–103. bekezdés.

⁽⁸⁾ Például a következő ügyekben: 102/81. sz. Nordsee-ügy (1982), 10–13. pont; C-126/97. sz. Eco-Swiss ügy (1999), 34. pont; C-125/04. sz. Denuit és Cordier ügy (2005), 13. pont; C-536/13. sz. Gazprom-ügy (2015), 36. pont; C-284/16. sz. Achmea-ügy (2018), 45–49. pont stb.

5.3.6. Ebből az értékelésből azonban ki kell zárni a befektető és az állam közötti, a kétoldalú beruházási szerződésekben előírt választott bírósági záradékokat, mivel azok – ahogy azt az Európai Unió Bírósága az Achmea-ügyben hozott ítéletben⁽⁹⁾ megállapította – nem egyeztethetők össze az uniós joggal, és amennyiben nem jogszerűek, joghatással sem bírnak, hiszen átfedésben vannak az egységes piac szabályaival, és hátrányos megkülönböztetést eredményeznek az uniós befektetők között.

5.4. A maga részéről a 17b. cikk elismeri egy adott tagállam diplomáciai vagy konzuli tisztviselői esetében annak lehetőségét, hogy akkreditációjuk szerinti tagállam területén előzetes megkeresés nélkül bizonyításfelvételt végezzenek. Ez a hatáskör az általuk képviselt tagállam állampolgárainak az általuk képviselt tagállam bíróságai előtt folyamatban lévő eljárás keretében történő, kényszer nélküli meghallgatására korlátozódik.

5.5. Érdemes lenne a szóban forgó tisztviselők által ellátott, a javaslatban előírt jogsegéllyel kapcsolatos feladatokat kiterjeszteni, igazodva az EU jelenlegi helyzetéhez, különösen a tagállami állampolgárok szabad mozgásának és tartózkodáshoz való jogának, valamint vállalkozásaik letelepedési szabadságának összefüggésében. Ennek megfelelően az említett tisztviselők által lefolytatott bizonyításfelvétel lehetősége előzetes engedélykérés szükségessége nélkül külföldiekre vagy a fogadó állam saját állampolgáira is kiterjedhet, ha azt a szóban forgó állam engedélyezi.

5.6. Nagyon fontos – és ebben az EGSZB is egyetért – az átvevő tagállam részére történő segítségnyújtási kötelezettség megállapítása azokban az esetekben, amikor nem ismert annak a személynek a címe, aki számára a bírósági vagy bíróságon kívüli iratot kézbesíteni kell az átvevő tagállamban.

5.7. Másrészt az imént tárgyalt javaslat összefüggésében az Európai Unió 2020-ig szóló igazságügyi ütemterve az alapjogok, azokon belül is a polgári eljárási jogok megerősítésére törekszik.

5.8. Ebben a tekintetben a javasolt digitalizálási intézkedések figyelembe veszik az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó követelményeket a kijelölt bíróságok közötti elektronikus adatcsere rendszerében; ilyen például a rendszer felhasználóinak előre meghatározott csoportjának (csak a tagállamok bíróságai és igazságügyi hatóságai) létrehozása.

5.9. Azonban bár előreláthatóan a jövőben több támadás is érheti az említett elektronikus infrastruktúrákat – aminek kockázata az érintett IT-rendszerek összekötésével csak fokozódhat –, semmiféle rendelkezés nem vonatkozik arra, hogy kit terhel a felelősség akkor, ha a kibertámadások vagy az IT-rendszerek meghibásodása vagy összeomlása esetén érzékeny információk kerülnek nyilvánosságra, vagy akár egy eljárásban használt bizonyítékok semmisülnek meg.

5.10. Következésképpen súlyosan sérülhetnek a jogalanyok jogai anélkül, hogy előrelátható módja lenne az okozók felelősségre vonásának, vagy akár az is előfordulhat, hogy maguk a jogalanyok kénytelenek ezeket a jogsérelmeket elviselni, ha azok okozói vis maior esetére hivatkoznak.

6. Általános észrevételek az iratkézbesítésről szóló rendeletjavaslatról

6.1. Az EGSZB úgy véli, hogy az iratkézbesítésről szóló rendeletjavaslat javítja és felgyorsítja a bírósági eljárásokat, mivel leegyszerűsíti és meggyorsítja az iratkézbesítésre vonatkozó együttműködési mechanizmusokat. Mindez pedig javítja a határon átnyúló vonatkozású ügyekben az igazságszolgáltatást, megerősíti a polgári eljárási jogokat, és növeli a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei közötti kölcsönös bizalmat.

6.2. A javaslat igyekszik felszámolni a lassúságot és a megállapított határidők gyakori megszegését – amely helyzetek azért fordulnak elő, mert az iratokat az illetékes szervek továbbítják –, és ezért kötelező elektronikus iratkézbesítést vezet be. A javaslat ugyanakkor megerősíti a címzett védelemhez való jogait, méghozzá olyan célzott beavatkozások révén, amelyeket az illetékes szervek az irat átvételének megtagadásából adódó bizonytalanság miatt vagy a megjelenést elmulasztó alperesre vonatkozó határozat esetén hajthatnak végre.

6.3. Figyelemre méltó a javaslat széles szubjektív és tényleges alkalmazási köre, amely kiterjed minden, természetes és jogi személyre, az összes kereskedőt, és így a mikrovállalkozásokat is beleértve, kivételeket pedig csak egyértelműen meghatározott esetekben fogad el (1. cikk (1) és (3) bekezdés).

⁽⁹⁾ A C-284/16. sz. Achmea-ügyben 2018. március 6-án kihirdetett ítélet (ECLI:EU:C:2018:158).

Minden nyelvi változatot úgy kell megfogalmazni, hogy egyértelmű legyen, hogy a rendeletjavaslat nem csupán az eljárás megindításáról szóló levélre, hanem az eljárásban szereplő valamennyi bírósági dokumentumra vonatkozik.

6.4. Az EGSZB egyetért azokkal a garanciákkal és biztosítékokkal, amelyek az iratátvétel címzett általi megtagadásának esetére vonatkoznak, illetve hogy milyen tájékoztatási kötelezettség terheli ennek kapcsán az átvevő intézményt. Másrészt az eljárásban részt vevő felek jogainak egyforma biztosítása érdekében fontos, hogy az alperes teljes mértékben megismerje az eljárást indító iratot, amihez szükséges, hogy olyan nyelvet használjanak, amelyet a címzett is ért, vagy amely az irattovábbítás helye szerinti ország hivatalos nyelveinek egyike.

6.5. Helyes, hogy a szöveg rendelkezik a postai úton történő irattovábbítás és -kézbesítés kiegészítő módszereiről, a közvetlenül az átvevő tagállam bírósági tisztviselőjén, köztisztviselőjén vagy más illetékes személyén keresztül történő iratkézbesítésről, valamint az elektronikus iratkézbesítésről vagy -továbbításról.

6.6. Mindenesetre a legfontosabb a bírósági vagy bíróságon kívüli iratok sértetlenségének és megbízhatóságának biztosítása.

Kelt Brüsszelben, 2018. október 17-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER
